ÅRSRAPPORT

2020

Cevea

KOLOFON

Årsrapport 2020

Tænketanken Cevea
Vesterbrogade 124b, 3
1620 København V

Tlf: 33 12 68 00
cevea@cevea.dk

www.cevea.dk

Indhold
Asbjørn Sonne Nørgaard, direktør
Alexander Grandt Petersen, vicedirektør

Design og layout
Grafisk Afdeling ApS
www.grafiskafdeling.dk

INDHOLD

Vi kæmper imod alle urimelige uligheder 4

Analyse: Mænd dominerer avisernes debatspalter 7

Analyse: Fag- og ufaglærte underrepræsenteret i debatten 8

Analyse: Danskere med lave indkomster er mere bekymrede for at miste deres job 9

Analyse: Danskerne udviser stort samfundssind – også når de skal til lommerne 10

Analyse: Barselsligestilling i sneglefart – især blandt kortuddannede og i provinsen 12

Analyse: Danmark er ude af balance – fem forslag til vækst og beskæftigelse i land- og yderkommunerne 13

Analyse: Ulige adgang til lønforsikringer 14

Analyse: Den offentlige sektor har størst betydning for Danmarks konkurrenceevne 15

Analyse: Skal det være så svært? Efteruddannelse på medarbejdernes præmisser 16

Analyse: Danskerne er delte når det gælder prioritering af klima og velfærd 18

Artikel: "Noget af det jeg var allermest skræmt over var den mundtlige debat" 20

Artikel: "Det er en bølge vi skal ride videre på" 21

Ceveas uddannelser i 2020 22

Ceveas aktiviteter i 2020 23

VI KÆMPER IMOD ALLE URIMELIGE ULIGHEDER

Alle planerne for et aktivt og udviklende 2020 var lagt, da corona-smitten ramte og ændrede vores virkelighed totalt. Pludselig stod vi midt i en nedlukning af samfundet. Krisestemningen havde ramt. Som tænketank skulle vi sadle om. Tænke tanker på afstand. Efter Mette Frederiksens pressemøde d. 11. marts ændrede coronaen vores planer, og den vendte op og ned på den politiske dagsorden. På den ene side blev det sværere at gennemføre vores uddannelser og aktiviteter, men på den anden side opstod der pludseligt et momentum for progressive idéer. Forståelsen af, at den offentlig og private sektor er fundamentalt afhængige af hinanden, stod pludselig klart for de fleste. Det blev tydeligt, hvor vigtige vores pædagoger og lærere er for vores børn – og familiernes mulighed for at fungere. At vi ikke kan undvære detailbranchens hårdtarbejdende medarbejdere – om det så er i butikkerne eller i de nye onlinesupermarkeder. Fragtmanden, der har bragt vores pakker ud. Rengøringsmedarbejderne, der har desinficeret vores busser og gjort klasseværelserne rent. Og selvfølgelig vores sygeplejersker og læger på sygehusene og omsorgsmedarbejderne i ældreplejen. Corona-krisen har vist os, hvad velfærdssamfundet kan, og hvorfor den danske samfundskontrakt er så unik.

Men corona-krisen har også været en øjenåbner for mange. Hvis ikke uligheden var højt på dagsordenen før, så er den det nu. Flere har kaldt coronaen for en fremkaldervæske. Vi har med analyser og i debatindlæg vist, hvordan uligheden har bidt sig fast i vores samfund. Det danske C25 indeks er siden marts 2020 vokset med 33%. Boligpriserne er galoperet under krisen. Alene i København er priserne vokset med over 23%. Modsat er boligpriserne faldet i byer som Struer og Brønderslev. Det er et godt billede på, hvordan krisen har ramt os forskelligt. Trods lønkompensationsordninger er det primært ufaglærte og faglærte, der har mistet jobbet, mens mange funktionærgrupper har kunnet arbejde fra sommerhuset langt fra fyresedler og smitterisiko. Vi har skullet stå sammen hver for sig, men virkeligheden er, at krisen har ramt absolut hårdest i bunden.

For Cevea er corona-krisen en understregning af, at vi kæmper imod alle urimelige uligheder. Vi har brugt krisen til at slå fast, at vi stadig ikke har et retfærdigt samfund, og at der er brug for en aktiv fordelingspolitik. Allerede i april viste vi, at krisen ramte dem med de laveste lønninger hårdest, og at de – med god grund – var mest bekymret for at miste deres job. Men vi har ikke kun haft kriseblikket på. Vi har også brugt det seneste års politiske erfaringer til at argumentere for, at der er en ny og mere inkluderende vej til at løse fremtidens udfordringer. En vej, der ikke handler om hårde arbejdskraftsudbudsreformer og øget ulighed, men investeringer i mennesker. Både når det handler om grøn omstilling, social sikkerhed, fremtidens arbejdsmarked og udviklingen af velfærdssamfundet, så kan vi løse fremtidens udfordringer, hvis vi som samfund arbejder sammen og gennem en mere aktiv politik investerer i mennesker og regulerer markedet.

VORES ANALYSER I 2020

I 2020 har Cevea lavet 12 større analyser. Vi har bl.a. analyseret markedet for private ledighedsforsikringer, beskæftigelsesudviklingen i land- og yderkommunerne og fædres andel af barsel.

Når det kommer til private ledighedsforsikringer, så tegner flere og flere aftaler gennem deres fagforeninger eller private forsikringsselskaber, mens dem med størst ledighedsrisiko står efterladt med dagpenge, der år for år er blevet udhulet. Det skaber a- og b-hold. Vi har dokumenteret, hvordan beskæftigelsesudviklingen i land- og yderkommunerne i høj grad halter bagud, fordi udkantsområderne har svært ved at tiltrække start-ups. I storbyen eksisterer der en cyklus, hvor nye virksomheder åbner, når andre går ned. I land- og yderkommunerne er den motor brudt sammen. Det sætter beskæftigelsesudviklingen i stå. Og så har vi set på fædres barsel, som har udviklet sig i sneglefart. Mænd tager stadig kun 10 pct. af barselsorloven. Det er alt for lidt, hvis vi skal have ligestilling og lige løn for mænd og kvinder. Den manglende ligestilling skyldes måske også, at mænd stadig fylder langt mere end kvinder i den offentlige debat, som vi viste i en analyse på kvindernes internationale kampdag. Du kan læse mere om alle vores analyser her i årsrapporten.

UDDANNELSE

Trods nedlukning og sværere betingelser for vores uddannelsesarbejde, så er vi alligevel lykkes med at uddanne dygtige meningsdannere til at blande sig i den offentlige debat. Det er et afgørende formål med Ceveas uddannelsesvirksomhed, at vi med meningsdanneruddannelserne gør flere i stand til at

deltage med deres erfaringer og perspektiver på den offentlige debat. Vi vil have læreren, gadefejeren, klubpædagogen, tømmersvenden eller kontorassistenten med i den offentlige debat. Derfor har vi også brugt 2020 på at udvikle nye uddannelser. En ny meningsdanneruddannelse med fokus på sociale medier og digitale kampagner, vi kalder den *faglig influencer*, og talentuddannelser, der skal udklække fremtidens faglige ledere. Dertil kommer videoworkshop og tema-rettede meningsdanneruddannelser f.eks. indenfor teknologi.

CEVEA SKAL SÆTTE DEN PROGRESSIVE DAGSORDEN

"Vi vil være en drivkraft i udviklingen af nye løsninger og idéer, der kan skabe et mere lige og retfærdigt samfund, og vi vil være en modvægt til borgerlige-liberale idéer, der i de seneste årtier har trukket vores samfund i den forkerte retning."

Sådan skrev vi i årsrapporten for 2019, hvor vi samtidig præsenterede en lang række nye initiativer fra ny hjemmeside til nyt nyhedsbrev. Men vores indsats stopper ikke ved nye platforme. Vi har øget vores tilstedeværelse i den offentlige debat med omtale af samtlige af vores analyser. Vi har et stærkt fokus på at blive en stærkere stemme i den daglige politiske debat om ulighed, velfærdssamfundets udvikling, boligmarkedet, fremtidens arbejdsmarked, en retfærdig grøn omstilling og uddannelsespolitikken. Og vi vil ikke kun pege på problemer og udstille uløste udfordringer. Vi vil også spille ind med idéer til progressive løsninger, der kan bidrage til at flytte samfundet og præge fremtidens politik fra et lønmodtagerperspektiv.

Vi er ikke i mål, men vi er rigtig godt på vej. Det næste år er fokus ikke på at skabe nye platforme, men i stedet at forbedre og styrke det indhold og de formater, vi allerede arbejder med. Vi vil øge deltagelsen i avisernes debatspalter, producere mere videoindhold til vores platforme og gennemføre flere live-formater under navnet "10 minutter". Ambitionerne er store, men vi er også nødt til at fokusere for at få mest muligt ud af de begrænsede ressourcer, vi har.

Asbjørn Sonne Nørgaard
Direktør

Alexander Grandt Petersen
Vicedirektør

VIGTIGSTE ANALYSER FRA CEVEA I 2020

Mænd dominerer avisernes debatspalter
Marts 2020

Fag- og ufaglærte underrepræsenteret i debatten
Marts 2020

Danskerne udviser stort samfundssind
– også når de skal til lommerne
April 2020

Barselsligestilling i sneglefart
– især blandt kortuddannede og i provinsen
April og maj 2020

Danmark er ude af balance
– fem forslag til vækst og beskæftigelse i land- og yderkommunerne
Maj 2020

Ulige adgang til lønforsikringer
Maj 2020

Den offentlige sektor har størst betydning for Danmarks konkurrenceevne
September 2020

Skal det være så svært? Efteruddannelse på medarbejdernes præmisser
Oktober 2020

Danskerne er delte når det gælder prioritering af klima og velfærd
November 2020

MÆND DOMINERER AVISERNES DEBATSPALTER

Marts 2020

Ceveas analyse fra marts 2020 viser at for hver kvinde i debatten er der tre mænd. Kønsbalancen er skæv i alle de store dagblade, men værst står det til i Berlingske, Børsen og Ekstra Bladet, hvor kvindeandelen ligger på omkring 20 pct.

Kvinders underrepræsentation i den offentlige debat er et problem for ligestillingen i sig selv. Men det er også en barriere for væsentlige dagsordner for lighed mellem kønnene. Når kvinder fylder mindre i debatten, så får sager med interesse for kvinder længere vej til Christiansborg. Ligestilling kommer først for alvor på dagsordenen, hvis kvinderne sætter den.

Figur 1: Andelen af Kvinder i udvalgte aviser, 2017 og 2019

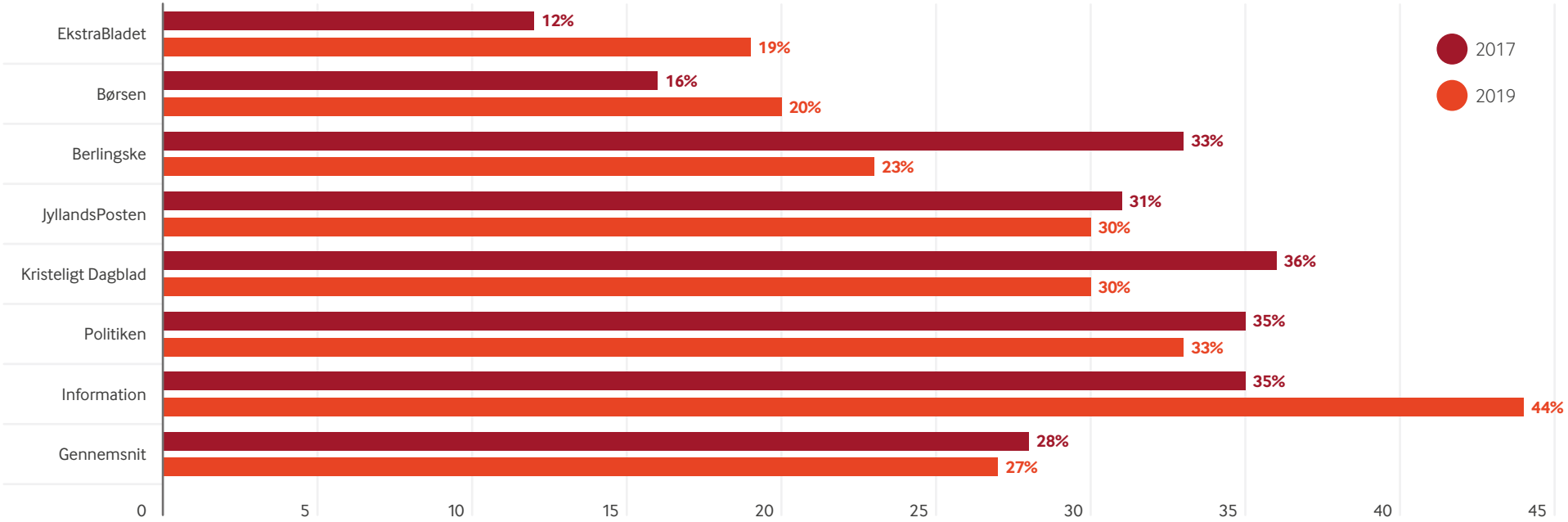

Note: Egne beregninger på egne tal. BT og Weekendavisen er udeladt grundet få debatindlæg.

FAG- OG UFAGLÆRTE UNDERREPRÆSENTERET I DEBATTEN

Marts 2020

I marts 2020 undersøgte Cevea også hvordan forskellige samfundsgrupper er repræsenteret i debatten. Cevea gennemgik debatsektionen i ni landsdækkende dagblade i udvalgte uger.

67,9% af debatindlæggene i stikprøven fra 2019 er skrevet af akademikere, der ellers kun udgør 13,1% af den danske befolkning. Det betyder, at akademikerne er repræsenteret 5,2 gange hyppigere, end deres befolkningsandel tilsiger.

Vi risikerer en offentlig debat, der ikke afspejler de problemstillinger, der rører sig i befolkningen.

Figur 2: **Fag- og ufaglærte andel af befolkningen**

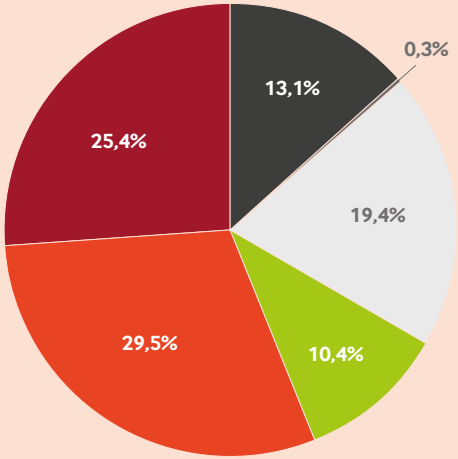

Figur 3: **Fag- og ufaglærte andel af debatindlæg**

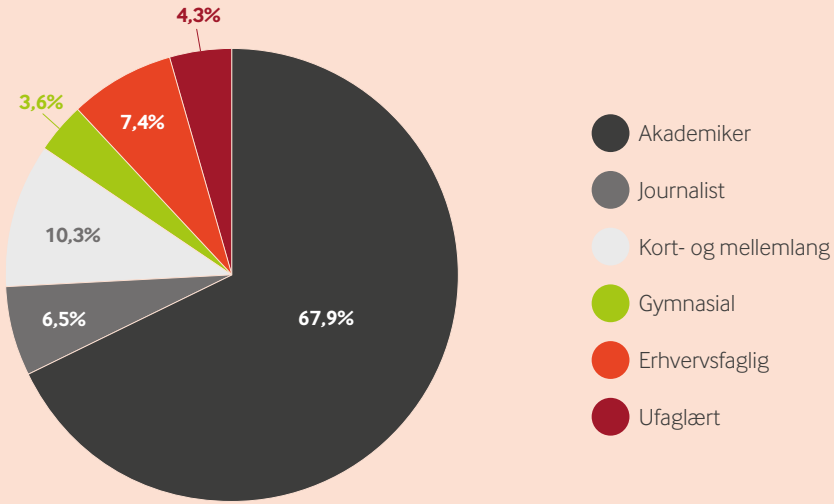

Note: Fordeling i befolkningen er baseret på Danmarks Statistik, HFUDD10. Andelen med ukendt uddannelsesbaggrund er udeladt, således at debatindlæggene med kendt uddannelse og befolkningens fordeling blandt dem med kendt uddannelse begge summerer til 100 pct.

DANSKERE MED LAVE INDKOMSTER ER MERE BEKYMREDE FOR AT MISTE DERES JOB

April 2020

Kun 37 pct. af danskere i job er slet ikke bekymrede for at blive arbejdsløse som følge af corona-epidemien. Hver tiende dansker (10 %) er i høj grad eller i meget høj grad bekymret for at miste deres job.

Bekymringen for at blive arbejdsløs er størst blandt dem med de laveste indkomster. Hver femte dansker (21 %) med en husstandsindkomst under 300.000 kr. er i høj grad eller i meget høj grad bekymret for at blive arbejdsløs som følge af corona-epidemien.

Kun hver tyvende (5 %) af danskerne med husstandsindkomst på over 800.000 kr. er i høj eller i meget høj grad bekymret for at blive arbejdsløs.

Forskning viser, at bekymring, ængstelse og usikkerhed mindsker forbrugslysten. For at øge privatforbruget og den hjemlige efterspørgsel er det derfor vigtigt politisk at prioritere lavindkomstgrupperne, når anden fase af genåbningen af Danmark sker, og økonomien skal stimuleres.

Figur 4: Bekymring og indkomst

Andel i procent, der i høj grad eller meget høj grad er bekymret for at miste jobbet som følge af corona-epidemien.

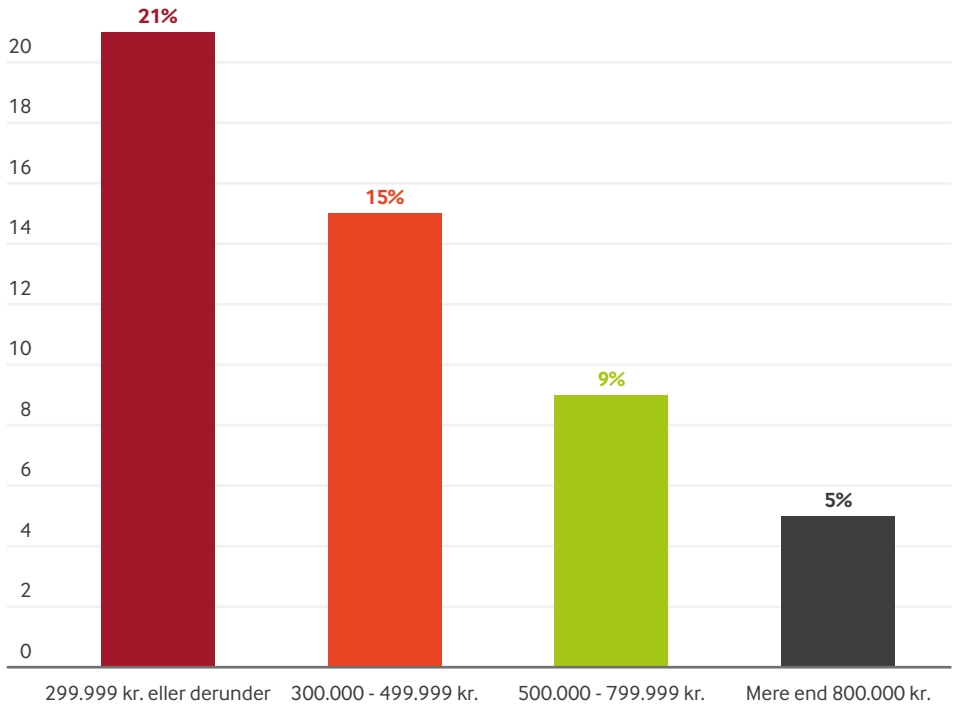

DANSKERNE UDVISER STORT SAMFUNDSSIND – OGSÅ NÅR DE SKAL TIL LOMMERNE

April og maj 2020

Et repræsentativt udsnit af danskerne viser stor og usvækket opbakning til de massive politiske indsatser for at bekæmpe corona-epidemien.

Ceveas analyser fra april og maj viser at både i befolkningen generelt, men også for vælgerne i hhv. rød og blå blok er der stor opbakning til en forsigtig og omkostingskrævende coronaindsats.

Endvidere viser en regressionsanalyse at respondenternes bekymring for egen arbejdsløshed ikke har nogen signifikant forklaringskraft.

Politikerne skal gøre alt, gvad de kan, for at begrænse konsekvenserne af corona-epidemien i Danmark...

Helt enig/overvejende enig
Overvejende uenig/helt uenig
Hverken eller
Ved ikke

Figur 5: Holdning hos hele befolkningen

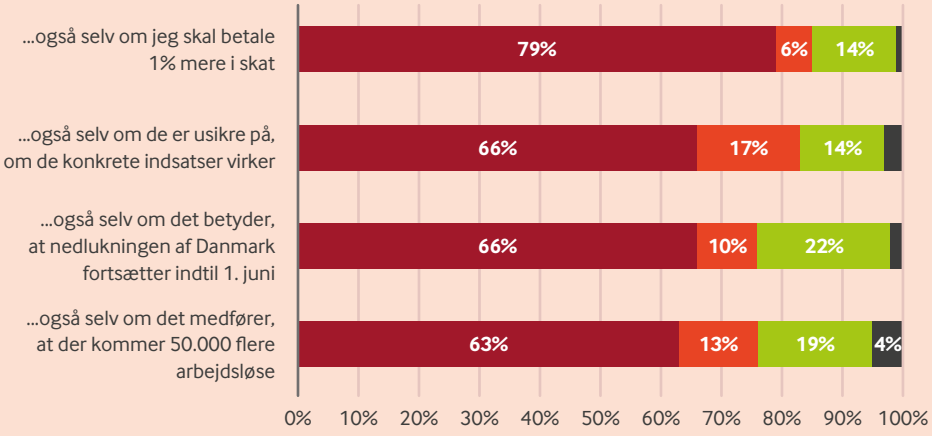

Figur 6: Holdning hos rød bloks vælgere

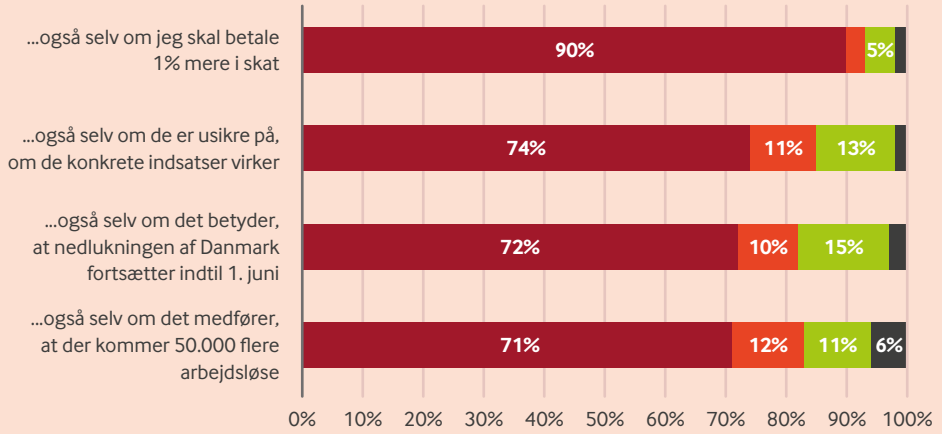

Figur 7: Holdning hos blå bloks vælgere

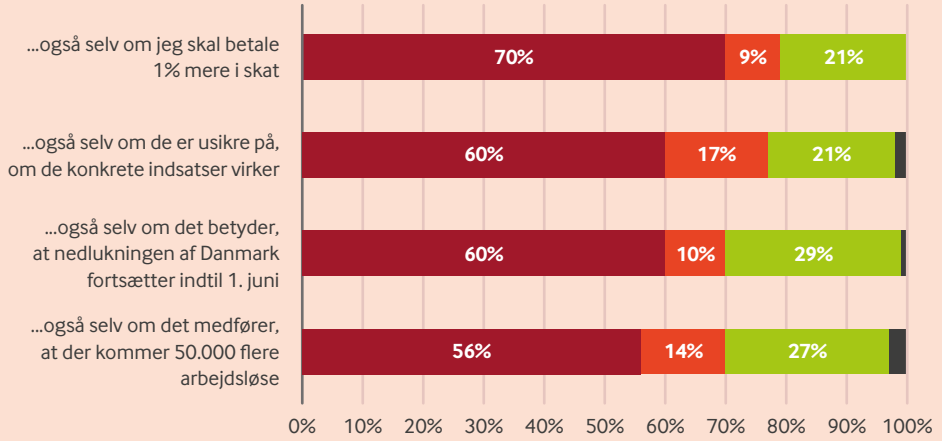

Kilde: Megafon for Cevea
Note: Note: Respondenterne blev stillet følgende spørgsmål: Er du enig eller uenig i følgende udsagn? Svarkategorier: Helt enig, overvejende enig, hverken/eller, overvejende uenig, helt uenig og ved ikke. Tallene summerer ikke til 100 pct. pga. afrunding til hele tal. N = 1.004.

BARSELSLIGESTILLING I SNEGLEFART – ISÆR BLANDT KORTUDDANNEDE OG I PROVINSEN

Maj 2020

Ceveas analyse fra maj 2020 viser at det fortsat går meget langsomt med ligestilling mellem kønnene i Danmark i forhold til barselsfordeling. Danske fædre stod i 2018 for 10,4 pct. af barslen. I 2010 var det 8,9 pct.

Uligheden er størst blandt kortuddannede og i provinsen. Fædre med lange uddannelser tager mere barsel, og fædre tager også mere barsel, når moderen har en længere uddannelse.

Fars andel af barslen er forskellig på tværs af Danmark. Fædre i Syd-, Vest- og Nordjylland tager gennemsnitligt 8 pct. af barslen i 2018, mens fædre i København tager hele 15 pct.
Der er også geografisk forskel når vi kontrollerer for uddannelsesforskelle.

Den skæve barselsfordeling har betydelige konsekvenser. Forskning viser, at hovedparten af løngabet mellem mænd og kvinder kan tilskrives den forskellige effekt af at få børn for mænd og kvinder.

Ceveas anbefalinger:

1. Tre måneders ret til barselsorlov til hver forælder: Cevea foreslår, at Danmark går længere end EUs minimumsbetingelser og giver hver forælder en øremærket ret til 3 måneders barselsorlov med økonomisk ydelse, der ikke kan overføres til den anden forælder.

2. Fuld lønkompensation: Cevea anbefaler, at forældreparret kompenseres økonomisk for forskellen mellem lønindkomst og barselsdagpenge for den forælder, der er på barsel. Fuld lønkompensation vil medføre, at der ikke længere er økonomiske incitamenter til, at forælderen med den laveste lønindkomst – oftest moren – tager størstedelen af barslen

3. Cevea anbefaler, at kommunerne i samarbejde med lokale virksomheder og faglige organisationer søsætter aktiviteter og kampagner, særligt i provinsen, for at støtte op om en ændring af barselsnormerne, så fædrene i langt større omfang end i dag tager barsel med deres børn.

Figur 8: Fars andel af barsel afhængigt af forældrenes uddannelse, 2018.

Fars andel af barsel, når...	Far har ungdoms-uddannelse*	Far har MVU	Far har LVU
Mor har ungdoms-udannelse*	**6 pct.** (20dage)	**9 pct.** (28 dage)	**12 pct.** (36 dage)
Mor har MVU	**8 pct.** (23 dage)	**12 pct.** (36 dage)	**13 pct.** (39 dage)
Mor har LVU	**11 pct.** (34 dage)	**15 pct.** (46 dage)	**18 pct.** (54 dage)

Kilde: Danmarks statistik (2020). Statistikbanken (BARSEL05).
Note: Figuren viser fædres gennemsnitlige andel af samboende, barselsberettigede forældres samlede barsel efter barnet fødsel (antal dage) afhængigt af forældrenes højst gennemførte uddannelse. Ungdomsuddannelse er en studentereksamen eller en erhvervsuddannelse.

DANMARK ER UDE AF BALANCE – FEM FORSLAG TIL VÆKST OG BESKÆFTIGELSE I LAND- OG YDERKOMMUNERNE

Maj 2020

Mindre kommuner, som ligger langt fra de større byer, har siden finanskrisen oplevet langt mindre vækst i beskæftigelsen end kommuner med større bymæssig bebyggelse, som ligger relativt tæt på de større byer.

I analysen konkluderer vi, at virksomheder i land- og yderkommuner i ganske høj grad har været i stand til at overleve fra 2010 til 2017, men at forklaringen på den lave beskæftigelsesfremgang i stedet skal findes i, at disse kommuner i mindre grad har kunnet tiltrække nye virksomheder, og at de etablerede virksomheder i ringe grad har evnet at vækste.

En styrket beskæftigelses- og erhvervspolitik i land- og yderkommunerne kræver en bredspektret indsats, hvor lokale og regionale områders potentialer og styrker afdækkes og udbygges. Der er både brug for at medtænke land- og yderkommunerne i Danmarks samlede vækststrategi og at reducere lokale barrierer.

Her er Ceveas 5 forslag til vækst og beskæftigelse i land- og yderkommuner:

1. at anvende den offentlige udbudspolitik som et instrument til lokal erhvervsfremme.
2. at iværksættere tilbydes bedre rådgivning, og at der arbejdes mere systematisk med at sikre lokalområdets opbakning til lokale vækstplaner.
3. at kommunale servicetilbud medtænkes som en vigtig del af kommunernes bosætnings- og erhvervspolitik rettet mod de mindre lokalsamfund.
4. at der indføres kapacitetsloft på uddannelser i byområderne, og at staten sikrer en geografisk spredning af relevante erhvervs- og velfærdsuddannelser.
5. at klimaloven tænkes som et redskab til en aktiv udviklingspolitik for land- og yderkommunerne.

Figur 9: Beskætigelsesudvikling

Pct. stigning (fuldtidsansatte), 2010-2017

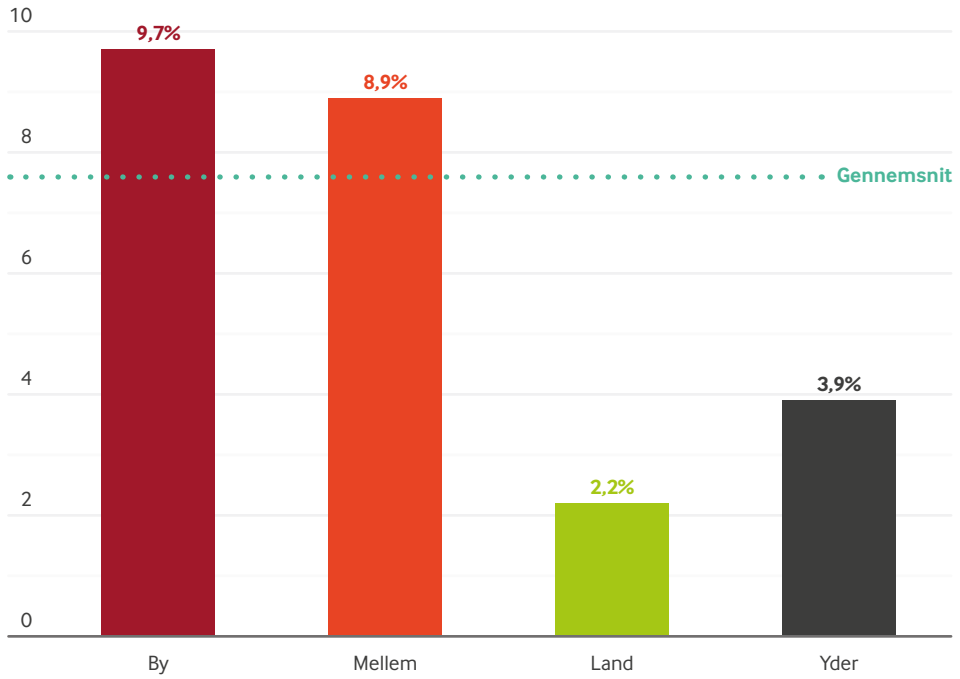

ULIGE ADGANG TIL LØNFORSIKRINGER

September 2020

Siden 1990'erne er dagpenge under ledighed gradvist blevet udhulet og kompensationsgraden er faldet, blandt andet på grund af en regulering, der har skabt et efterslæb i forhold til den generelle lønudvikling. Som en reaktion herpå er antallet af lønforsikringer steget markant de senere år – fra ca. 87.000 i 2010 til over 333.000 i 2019. Stigningen skyldes især, at flere fagforeninger og a-kasser har tegnet kollektive obligatoriske lønforsikringer på vegne af deres medlemmer.

Men faggruppernes betingelser for at tegne lønforsikringer mod ledighed er meget forskellige. Betingelserne på det private forsikringsmarked betyder, at visse faggrupper reelt er ekskluderet fra muligheden for supplerende lønforsikring.

Ceveas analyse viser, at:

1. Forskellige faggrupper har ulige adgang til supplerende lønforsikring, både hvad angår pris og vilkår. Grupper med en høj ledighedsrisiko betaler mere og får mindre end dem med en lavere risiko for ledighed.

2. De kollektive ordninger er markant billigere og har mere fordelagtige forsikringsbetingelser end de individuelle lønforsikringer, fordi de kollektive ordninger bygger på en afgrænset population med kendt ledighedsrisiko, og fordi de som udgangspunkt bygger på lige adgang blandt alle medlemmer af a-kassen/fagforbundet, som har tegnet forsikringen.

3. Prisvariationen på tværs af kollektive og individuelle ordninger er meget stor. Den dyreste er individuel (Krifa) og koster godt 10 gange så meget som den billigste ordning, der er kollektiv (HK Kommunal). De billigste forsikringer tegnes desuden typisk på de bedste vilkår.

Analysen viser at forsikring mod dagpenge-efterslæbet gennem supplerende løn-forsikringer sker på meget ulige vilkår. Det bryder grundlæggende med, hvad der har været praksis og hensigten i den ordinære arbejdsløshedsforsikring siden 1967. Risikoen er, at jo flere der får lavet en velfungerende kollektiv supplerende lønforsikring, jo mindre politisk pres vil der være for en generel politisk løsning gennem a-kassesystemet.

Hvis forsikrede lønmodtagere skal sikres bedre mod indkomsttab ved ledighed, er supplerende lønforsikringer ikke svaret for alle grupper. For at opfylde dette mål, skal dagpengene i det almindelige a-kassesystem løftes og kompensationsgraden forbedres.

Figur 10: Pris for at forsikre 1000 kr. ekstra om måneden fordelt på forbund og a-kasser

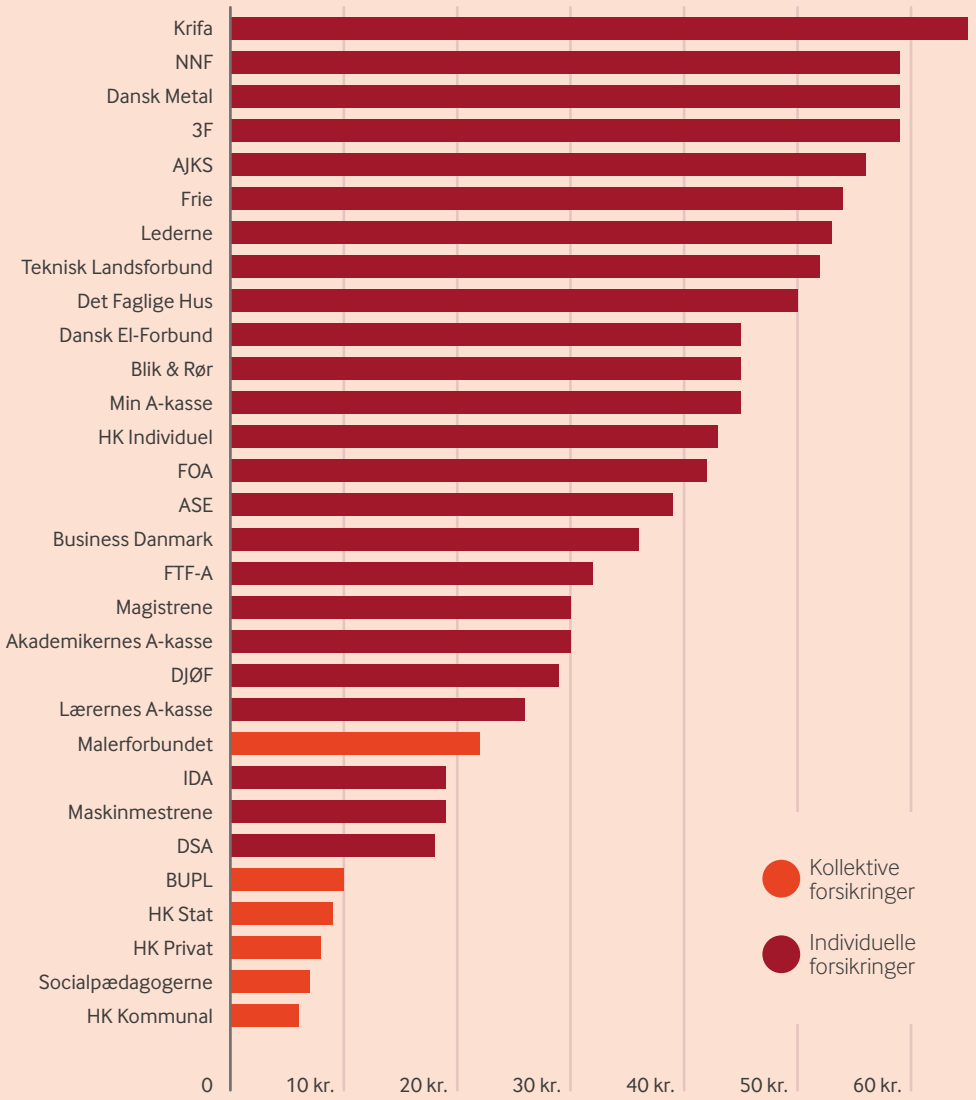

Kilde: Kilde: Tænketanken Cevea (2020). Ulige adgang til lønforsikringer.

DEN OFFENTLIGE SEKTOR HAR STØRST BETYDNING FOR DANMARKS KONKURRENCEEVNE

September 2020

Når Danmark ligger i top i internationale målinger over landes konkurrenceevne, er det i høj grad på grund af den offentlige sektor. Især på de områder, hvor Danmark får de flotteste placeringer på de internationale ranglister, og som trækker den danske konkurrenceevne op, har den offentlige sektor stor betydning.

Vi har bedt 30 eksperter og 25 repræsentanter for erhvervslivet om at bedømme hvilken betydning (a) den offentlige sektor, (b) det kollektive overenskomst-system og (c) den private sektor har for de indikatorer, der indgår i Forbes' og World Economic Forums rangordning af Danmarks konkurrenceevne.

De to gruppers vurderinger er stort set ens:

1. Den private sektor har størst betydning på områder, såsom Danmarks innovationsevne, tilgængeligheden af kredit og kapital samt udbredelsen af informations- og kommunikationsteknologi.

2. Det kollektive overenskomstsystem har størst betydning på ét centralt område – fleksibiliteten og stabiliteten på arbejdsmarkedet.

3. Den offentlige sektor har størst betydning på de fleste områder, der indgår i vurderingen af Danmarks konkurrenceevne. Både eksperter og erhvervsliv vurderer, at den offentlige sektor har størst betydning for 12 af de 20 indikatorer, som indgår i de internationale rankings af Danmarks konkurrenceevne.

Figur 11: Forskellige sektorers betydning for rangeringen af konkurrenceevne (Forbes)

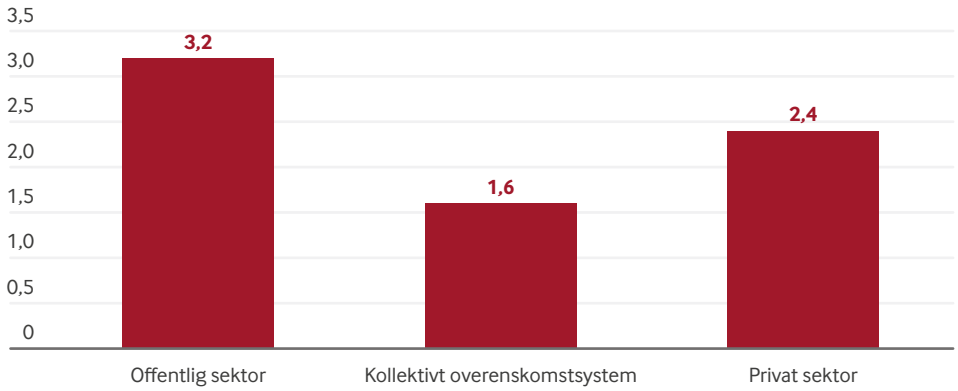

Figur 12: Forskellige sektorers betydning for rangeringen af konkurrenceevne (WEF)

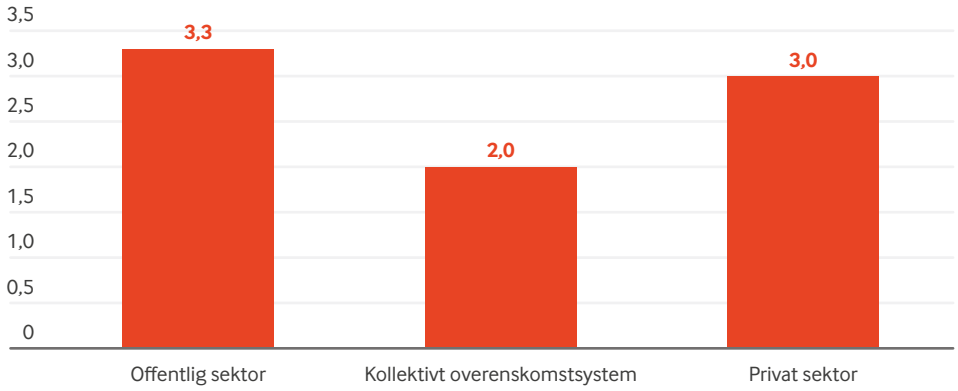

Note: 0 = ingen betydning; 1 = lille betydning; 2 = en vis betydning; 3 = stor betydning; 4 = meget stor betydning.
Alle parvise sammenligninger af gennemsnitsscorerne er signifikant forskellige (t-test; p<0,05), bortset fra gennemsnitsscorerne for den offentlige sektor for hhv. Forbes og WEF, som ikke er signifikant forskellige.

SKAL DET VÆRE SÅ SVÆRT? EFTERUDDANNELSE PÅ MEDARBEJDERNES PRÆMISSER

Oktober 2020

I 2020 undersøgte Cevea hvordan vi kan øge motivationen og fjerne barriererne for at efteruddanne sig blandt faglærte og ufaglærte

Vi førte 322 interviews fordelt på ni fødevarevirksomheder fordelt i Danmark.

Undersøgelsen viser:

Et kursusformat med video og praktiske øvelser frem for læsestof og læreroplæg øger interessen for efteruddannelse og lysten til at tage et kursus markant.

Få ledere opfordrer de ansatte til at efteruddanne sig – 53 pct. af de interviewede angiver, at deres ledere aldrig opfordrer dem til at tage efteruddannelse.

Økonomien og oplevelsen af at det er relevant af efteruddanne sig, er vigtigt for medarbejdernes motivation for at deltage. Derudover kan besværet med at tilmelde sig og deltage i kurser være en barriere.

Derfor anbefaler Cevea, at:

1. Efteruddannelseskurser skal moderniseres, så de er praksisnære og anvendelsesorienterede.
2. Virksomhederne skal tage et større ansvar for at opfordre medarbejderne til at tage efteruddannelse og have uddannelsesplaner, der giver mening for medarbejderne.
3. Det administrative besvær skal reduceres, og økonomi og samspil mellem arbejdspladsens produktion og uddannelsesindsats skal være i orden.

Figur 13: Lyst til at tage AMU-kursus (pct. ja-svar)

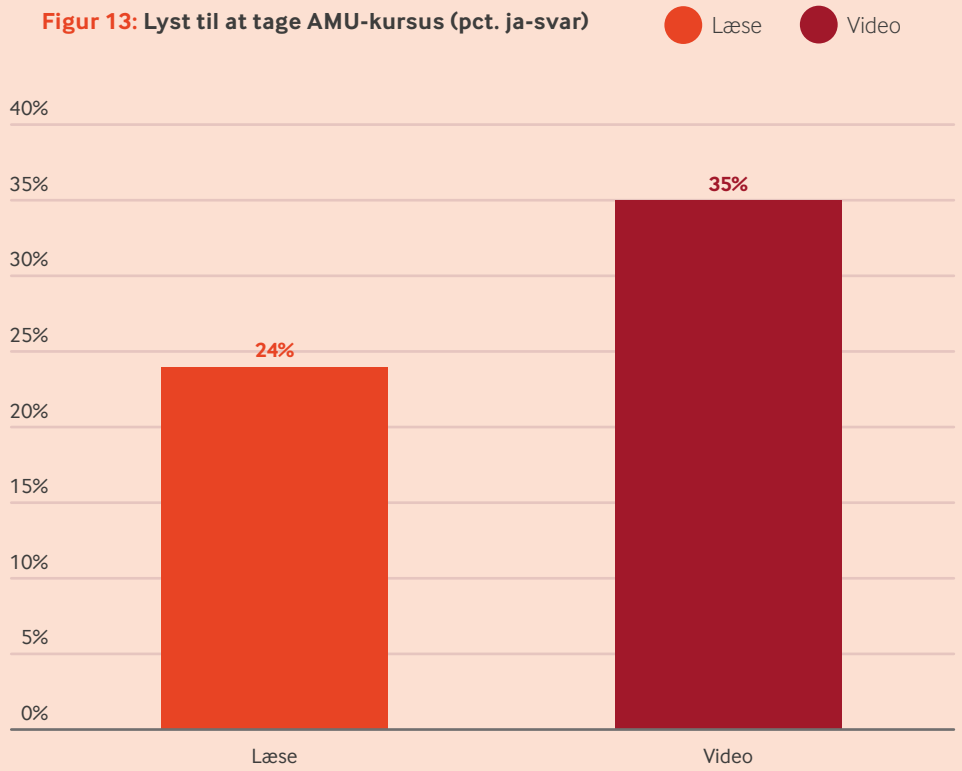

Note: Ansatte på ni danske fødevarevirksomheder har svaret på, om de har lyst til at deltage i AMU-kurset "Operatør vedligehold, automatik intro". Den ene halvdel fik at vide, at *"du vil se nogle videoer, lave nogle praktiske øvelser og diskutere på holdet."* Den anden, at *"du vil læse om vedligehold, der vil være nogle oplæg fra læreren og diskussion på holdet."*

DANSKERNE ER DELTE NÅR DET GÆLDER PRIORITERING AF KLIMA OG VELFÆRD

November 2020

I november 2020 bad Cevea et repræsentativt udsnit af den danske befolkning om at tage stilling til, om politikere skal prioritere klima over velfærd eller velfærd over klima.

Respondenterne blev spurgt om følgende:

"A siger: Politikerne skal gøre mere for at løse klimaudfordringerne, også selvom det går ud over den offentlige velfærd.

B siger: Politikerne skal gøre mere for at sikre den offentlige velfærd, også selvom det går ud over klimaindsatsen.

Er du mest enig med A eller B?

Blandt alle danskere prioriteres velfærd og klima stort set lige højt.

Hvis man kigger på alder (fig. 14), ser man at ældre prioriterer velfærden markant højere, mens yngre prioriterer klima højest.

Samtidig er danskernes uddannelsesniveau ganske afgørende for deres holdning til, hvorvidt klima eller offentlig velfærd bør prioriteres højest, jf. figur 15.

Hvis regeringen og Folketinget ønsker bred opbakning i befolkningen til den førte politik, skal såvel den offentlige velfærd som klimaindsatsen prioriteres. Kun hvis velfærden sikres under hensyntagen til den grønne omstilling, og hvis klimaindsatsen bliver social retfærdig, kan der bygges bro over uddannelseskløften.

Figur 14: Prioritering af klima og velfærd, fordelt på aldersgrupper, pct.

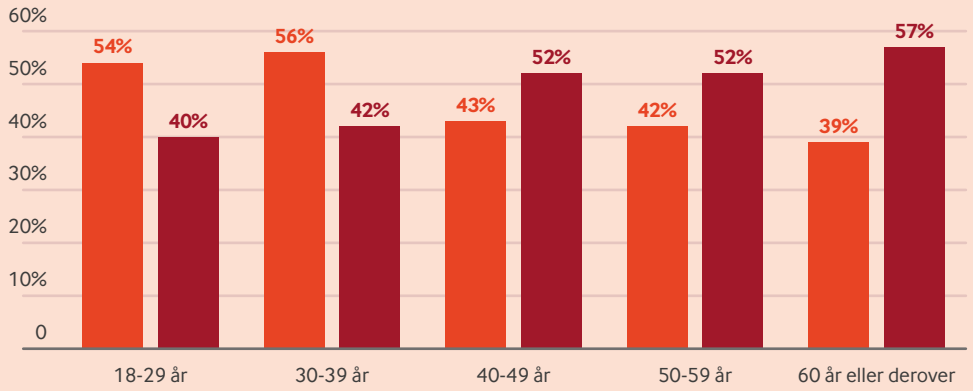

Figur 15: Prioritering af klima og velfærd, fordelt på uddannelse, pct.

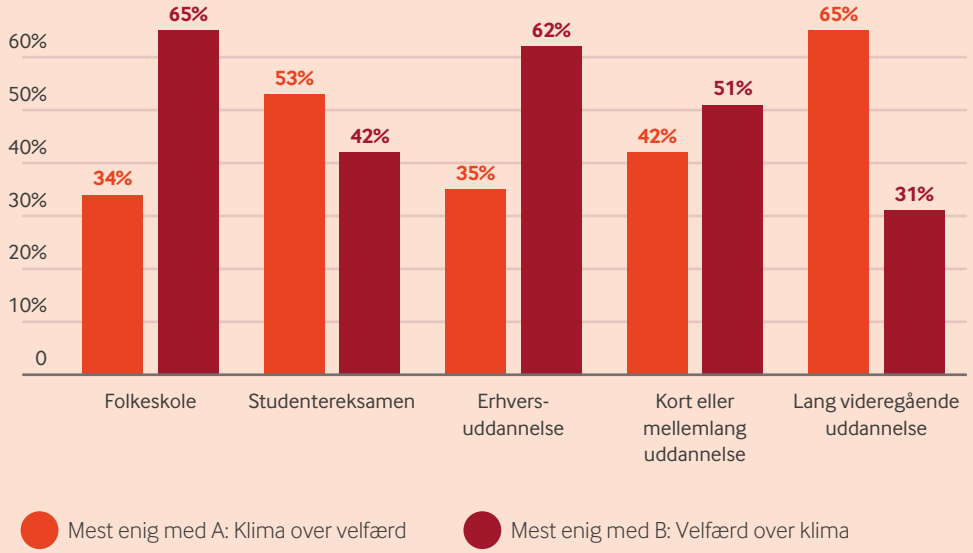

CINEMAXX
KØBENHAVN

NOGET AF DET JEG VAR ALLERMEST SKRÆMT OVER VAR DEN MUNDTLIGE DEBAT

Sarah Urgaard er lærer på en stor folkeskole i Næstved. Hun deltog på Ceveas meningsdanneruddannelse for lærere i 2020 og er en flittig debattør i den offentlige debat i form af læserbreve, debatindlæg, interviews og blogindlæg.

Det er de senere års fokus på forholdene for elever og lærere i folkeskolen der motiverer Sarah Urgaard til at skrive og fortælle om sin hverdag. Hun vil gerne rette et kritisk blik på den nationale-test-kultur og gøre opmærksom på lærernes arbejdsforhold. Og som billedkunstlærer og faglig rådgiver for folkeskolen.dk vil hun gerne slå et slag for at de praktisk-musiske fag får den opmærksomhed de burde: *"Vi er i et land hvor politikerne hele tiden snakker om at vi skal have uddannet kloge hænder. Men det er ikke det man gør i dagens folkeskole – de praktisk-musiske fag bliver tværtimod nedprioriteret".*

Sarah deltog i 2020 på Ceveas meningsdanner-uddannelse for lærere for at forbedre og kvalificere sine egne bidrag til debatten om folkeskolen. Og selvom hun havde hørt gode ting om meningsdanneruddannelsen fra kollegaer, var hun alligevel positivt overrasket over hvor relevant hvert modul har været: *"Hver gang jeg har været på et modul – uanset om det var fysisk eller virtuelt – har jeg følt at jeg er gået derfra og er blevet meget klogere."* Især er Sarah glad for den konkrete, skriftlige feedback hun fik på læserbreve og debatindlæg, der har hjulpet hende til at skrive mere levende og fængende.

Samtidig erkender hun at coronaen har været en udfordring – både for deltagelsen i den offentlige debat i det sidste halve år – men også for meningsdannerkursets afvikling: *"Jeg var ked af at den sidste del af kurset skulle afholdes virtuelt, for det var det, der handlede om mundtlighed, og den mundtlige debat var det der var min største usikkerhed på kurset."*

Som lærer i den offentlige debat oplever Sarah nemlig ofte at blive set som repræsentant for alle lærere: *"Når jeg står i TV2 News og udtaler mig som 'lærer' lægger det et ansvar på mig for at gøre det godt og ordentligt. Der har jeg været glad for de tips og tricks jeg har lært på Cevea. Blandt andet arbejdede jeg med at finde roen, få styr på mit hjertebanken og være til stede i debatten. Og at dømme ud fra den feedback jeg har fået er det gået ganske udmærket."*

I det hele taget har Sarah hovedsageligt haft positive reaktioner på sin aktivitet som meningsdanner – både fra kolleger på lærerværelset og andre deltagere fra meningsdanneruddannelsen, der er blevet til faste sparringspartnere efter forløbets afslutning. *"Jeg har ikke oplevet "hate" som mine elever i 5. klasse ville kalde det og jeg tillægger det simpelthen det, at jeg på Cevea har lært hvordan man bevarer en ordentlig tone i en debat, hvordan man imødekommer modpartens meninger og hvordan det ikke ender i mudderkast. Mudderkastning er der jo alligevel ikke nogen der gider høre på i længden."*

Ville Sarah anbefale Ceveas meningsdannerforløb? *"100%. Ikke bare for at kunne tale med afsæt i sin egen faglighed, men også for at få skabt nogle faglige netværk. De mennesker jeg har været på kursus med, de er helt fantastiske. Det er fedt at have så dygtige mennesker i mit faglige netværk – det er jeg vildt stolt af."*

"Og hvis ikke det skulle være at tage på Ceveas meningsdanner, så ville mit råd til de, der har noget på hjertet være at tage mod til sig og prøve at følge de faglige debatter der er på folkeskolen.dk og selv prøve at være en del af dem. Man behøver ikke at være mudderkaster eller rap i replikken for at være debattør – bare du har noget på hjertet som er vigtigt."

DET ER EN BØLGE VI SKAL RIDE VIDERE PÅ

Emilie Lindegaard er fritidspædagog på Giersings Realskole i Odense. Hun deltog på Ceveas fritidspædagogiske meningsdanneruddannelse fordi hun ønsker at tale fritidspædagogikken op og gøre opmærksom på arbejdsforholdene for pædagoger.

"Jeg gik derfra og synes jeg havde fået det vildeste energi-boost!". Sådan lyder det fra Emilie Lindegaard om de to første moduler af Ceveas Fritidspædagogiske meningsdanneruddannelse, der blev afholdt hen over efteråret 2020. Desværre blev sidste modul og opsamlingsdagen nødt til at udskydes og afholdes virtuelt på grund af corona. *"Det er klart, den energi mangler man lidt når man har siddet 8 timer derhjemme foran en skærm"*. Alligevel synes Emilie at hun fik en stor værktøjskasse med kommunikationsredskaber og et nyt sparringsnetværk med andre pædagoger med samme drive og engagement ud af meningsdanneruddannelsen.

Netværket bruger Emilie og de andre deltagere på uddannelsen stadig til at sparre med hinanden om f.eks. debatindlæg de går og barsler med. Emilies egen meningsdanneraktivitet er foreløbigt sat på pause i forbindelse med hendes graviditet. *"Men når jeg kommer tilbage, så håber jeg at mine ideer og værktøjer fra meningsdanneruddannelsen stadig sidder i mig og at jeg kan komme i gang med at bruge dem igen"*.

Som fritidspædagog ønsker Emilie nemlig at slå et slag for sit fagområde. "Fritidsområdet er et vildt overset område – al fokus ligger jo på skoledelen. Både politisk, i den offentlige debat og på pædagoguddannelsen. De kanaliserer al deres energi over på det at være skolepædagog og tager den her fritidsdel lidt for givet. Og så har man glemt at føre ressourcer med til det".

Det ønsker Emilie at ændre på og derfor er hun aktiv meningsdanner i den offentlige debat. *"Vi har jo været heldige at pædagogfaget er blevet meget mere synliggjort inden for de seneste par år – både i forbindelse med coronakrisen men også i forbindelse med f.eks. minimumsnormeringer i den seneste folketingsvalgkamp"*.

"Jeg tænker at det er en bølge vi skal ride videre på. Nu hvor vi pædagoger kan komme ud over rampen skal vi gribe chancen – også i forhold til den her ligelønsdebat". Især inden for det seneste år er der kommet meget fokus på spørgsmålet om et kønsskævdelt arbejdsmarked som følge af tjenestemandsreformen fra 1969.

Det er et område Emilie også vil sætte fokus på: *"En pædagog er ikke bare en der passer børn og drikker kaffe som man måske troede det var i '69 da den her tjenestemandsreform blev lavet. Der er sket en kæmpeudvikling med ens uddannelsesniveau og ens kompetenceniveau som pædagog. Og det skal vi være med til at sætte fokus på og tale op"*.

Derfor vil hun også opfordre andre pædagoger til at blive meningsdanner og melde sig ind i den offentlige debat. *"Jeg kan kun anbefale at tage på Ceveas meningsdanneruddannelse. Den har givet mig så meget – både nogle værktøjer, sådan rent teknisk – men også at komme ud med nogle andre engagerede mennesker hvor man oplever at man ikke er alene med sin lyst til at udtale sig eller sin indignation"*.

Og hvis ikke rådet til andre pædagoger, der har noget på hjerte skulle være at tage på meningsdanneruddannelsen, så skulle det være at tage mod til sig, finde nogen man kan sparre med og måske nogen der har lyst til at stille sig op på ens vegne. *"Jeg kan godt forstå at man kan sidde og være bekymret for om man overtræder nogle retningslinjer eller om man er illoyal over for arbejdspladsen. Men på meningsdanneruddannelsen har jeg fundet ud af at der er enormt vide rammer. Og så tror jeg det er vigtigt at de historier man sidder med, bliver fortalt."*

CEVEAS UDDANNELSER I 2020

Uddannelse	Samarbejdspartner
Fritidspædagogisk meningsdanner	BUPL
Faglig meningsdanner	3F, Blik & Rør, Dansk El-Forbund, FH, FOA, HK, Malerforbundet, Dansk Metal, NNF, Dansk Socialrådgiverforening
Kvindelige meningsdanner	3F, HK, FIU-Ligestilling
Lærer og meningsdanner	DLF
3F meningsdanner ØST	3F
3F meningsdanner VEST	3F
DM i debat	FH Ungdom
Cevea Masterclass 2020 – Arbejdsmarkedet: Udfordringer, løsninger og politisk gennemslagskraft	3F, HK Privat, Politiforbundet, DLF, IDA
Progressivt skrivekursus	
Det progressive akademi	Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
Psykologistuderende og meningsdanner	Dansk Psykolog Forening Studentersektion
Meningsdanner: Forbundet Kultur og Information	Forbundet Kultur og Information
Meningsdanner: DM Offentlig bestyrelse	DM's bestyrelse på det offentlige område

CEVEAS AKTIVITETER I 2020

7.10.20: Digitalt fyraftensmøde: Er keynesianismen tilbage?
Hvorfor er statsgæld og ekspansiv finanspolitik det ansvarlige svar på krisen? Det debatterede vi med Jeppe Druedahl, som er assisterende professor ved Københavns Universitet, på et digitalt fyraftensmøde for Ceveas medlemmer og andre interesserede.

28.10.20: Ulighedens Topmøde:
Hvordan håndterer vi corona, klima og velfærd på samme tid?
Og hvordan gør vi det socialt retfærdigt, så regningen ikke sendes videre til de svageste og lønmodtagerne i form af svækket velfærd, øget ulighed og voksende arbejdsløshed? Det var temaet for Ulighedens Topmøde, som Cevea arrangerede i samarbejde med HK, FH, FOA, Danmarks Lærerforening, BUPL, Dansk Socialrådgiverforening og Dansk El-Forbund.

Vi samlede tidens mest interessante eksperter, meningsdannere og toppolitikere, der hver især kom med deres bud på, hvordan vi kommer styrket ud af coronakrisen og løser klimaomstillingen socialt retfærdigt. På programmet var blandt andre overvismand Carl-Johan Dalgaard, Beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard, FH-formand Lizette Risgaard, professor Nina Schmidt, Jakob Mark (SF), og tidl. dep.chef og adm. dir. Anders Eldrup.

DET PROGRESSIVE MØDESTED

Mødested 1: Corona, 3. september 2020.
På scenen var Søren Kaj Andersen (Lektor i FAOS) og Ditte Brøndum (næstformand i Dansk Socialrådgiverforening), der talte om, hvad coronakrisen har betydet for fagbevægelsen og centrumvenstre. Lars Trier Mogensen talte om corona, klima, velfærd, Arne-pension og om regeringen kunne håndtere alt på én gang. Og Mogens Lykketoft opfordrede til, at droppe husholdningslogikken i den økonomiske politik og stifte gæld for at investere i klima, sundhed, jobs og velfærd.

Mødested 2: Velfærd, 23. september 2020.
Dette mødested handlede om, hvordan vi kan sikre et løft i den offentlige velfærd i en coronatid og hvad der må gøres, når det kommer til velfærdsløft, coronakrisen og klimaomstilling? På scenen var Professor Nina Smith og Lars Andersen, Pia Olsen Dyrh(SF), Martin Lidegaard (R), Asbjørn Sonne Nørgaard, Majbrit Berlau, Elisa Rimpler (BUPL), Mona Striib (FOA) og Grete Christensen (DSR) og Majbrit Berlau.

Mødested 3: Ulighed, 21. oktober 2020.
Hvordan undgår vi, at corona-krisen øger uligheden? Det var temaet på dette mødested hvor professor Morten Sodemann talte om uligheden i forhold til coronasmitte. På scenen var også Emilie Dam fra AE, professor Birthe Larsen, Victoria Velasquez (EL), Christoph Ellersgaard (eliteforsker), Kasper Sand (S) og Lars Olsen, samt Monica Skadborg og Anne Paulin.

Mødested 4: Beskæftigelse, 5. november 2020.
Hvordan undgår vi, at corona-regningen sendes til lønmodtagerne og de svageste i form af højere arbejdsløshed? Det var hovedspørgsmålet på det 4. mødested. På scenen var Frederik Engholm, cheføkonom i 3F og professor i økonomi Jesper Jespersen, Verner Sand Kirk, Mathias Herup Nielsen, adjunkt AAU og Mie Dalskov Phil (AE), Leif Lahn (S), lektor Janne Gleerup, næstformand i PROSA Hanne Lykke Jespersen og Chefkonsulent i DA Martin Laurberg, forfatter Pelle Dragsted, næstformand i klimarådet Jørgen Elmeskov og direktør for CONCITO Christian Peter Ibsen.

Mødested 5: Samfundsspændinger, 25. november 2020.
Dette møde blev afviklet online. Her diskuterede vi, hvordan vi undgår, at corona- og klimakrisen skaber kløfter i centrumvenstrelejren og fagbevægelsen. Hvordan bygger vi bro mellem mennesker? På den digitale scene var indenrigs- og boligminister Kaare Dybvad, formand for DM Camilla Gregersen, videointerview med Dennis Nørmark, Rasmus Bredde (EL-aktivist og fagligt aktiv), Kim Brinckmann, Søren Kaj Andersen (FAOS), Mona Striib (FOA), Jørgen Juul Rasmussen (Dansk EL-Forbund), Olav Hesseldahl fra ungdomsbureauet og Sofie Lippert (SFU).

Mødested 6: Kapitalismen, 17. december 2020.
På det sidste mødested debatterede vi den "syge kapitalisme". Pelle Dragsted, Frederik Vad Nielsen og undervisningsminister Ane Halsboe-Larsen var med på den digitale scene.

Cevea

Tænketanken Cevea
Vesterbrogade 124b, 3
1620 København V

Tlf: 33 12 68 00
cevea@cevea.dk
www.cevea.dk